C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-788/24 Judecătoria Edineț sediul Briceni
1-23137817-03-21rji-09082024 Judecător A.Andronache

D E C I Z I E
În numele Legii
31 octombrie 2024

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Oleg Moraru, Viorel Pușcaș

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursurile declarate de către avocatul Andrei Lavric în interesele condamnatului Sava Ruban, și de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Andrei Socol, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 03.05.2024, prin care a fost respins ca neîntemeiat demersul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani, cu privire la înlocuirea în privința lui **Sava Ruban** a părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art.92 CP.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul central din 14.06.2019, Ruban Sava a fost condamnat în baza art.190 alin.(5) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 8 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea bunurilor materiale și bănești pe un termen de 03 ani. Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 25.02.2021 condamnatului i s-a redus termenul pedepsei închisorii cu 40 zile, în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 31.05.2022 condamnatului i s-a redus termenul pedepsei închisorii cu 50 zile, în condițiile art.473^4 alin. (4) CPP. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 25.08.2022 condamnatului i-a fost redus termenul pedepsei cu 2 ani în baza Legii privind amnistia nr.243/2021. Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 10.05.2023 condamnatului i s-a redus termenul pedepsei închisorii cu

31 zile, în condițiile art.473^4 alin. (4) CPP. Începutul termenului – 05.02.2020, sfârșitul termenului - 04.02.2028, iar cu zile reduse - 06.10.2025.

La data de 25.09.2023 în Judecătoria Edineț sediul Briceni a fost înregistrat demersul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani privind posibilitatea înlocuirii părții neexecutate din pedeapsa închisorii cu una mai blândă condamnatului Ruban Sava în temeiul art.92 CP.

În susținerea demersului se indică, că Comisia Penitenciarului nr.2 Lipcani, la data de 15.09.2023 a hotărât următoarele: condamnatul a executat real din termenul pedepsei – 3 ani 7 luni 10 zile, și a executat efectiv cu calculul zilelor reduse – 5 ani 11 luni 11 zile, fiind condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, care se califică ca una gravă; a ispășit ½ din pedeapsa stabilită prin sentința de condamnare, ceea ce constituie 4 ani, iar partea rămasă neexecutată fiind de 2 (doi) ani 21 zile. Pe parcursul executării pedepsei condamnatul a realizat programul individual de executare a pedepsei, are un comportament pozitiv, ce se confirmă prin Raportul de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului; nu dispune de sancțiuni disciplinare, și are 2 stimulări.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 03.05.2024, a fost respins ca neîntemeiat demersul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani, cu privire la înlocuirea în privința lui Sava Ruban a părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art.92 CP.

Împotriva încheierii în cauză a declarat avocatul Andrei Lavric în interesele condamnatului Sava Ruban, solicitându-se casarea încheierii, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de cu aplicarea art.92 CP, înlocuirea pedepsei cu închisoarea cu o pedeapsă mai blândă 200 ore neremunerate în folosul comunităţii sau amendă în mărime de 500 u.c.

În susținerea poziției a invocat, că condamnatului a susţinut cererea înaintată solicitând înlocuirea pedepsei cu închisoarea în o pedeapsă mai blândă şi anume cu amendă în mărime de 500 u.c., prin intermediul rudelor va achita amenda. Pe marginea cauzei, petiţionarul a declarat instanţei că se căieşte în cele comise, a conştientizat faptele comise, în locul de detenţie se caracterizează pozitiv.

Consideră, că instanţa este în drept de a soluţiona cerera condamnatului şi de a dispune eliberarea condamnatului înainte de termen fiind întrunite toate condiţiile prevăzute de art.10, 10^1, 92 CP.

În viziunea recurentului, instanţa de fond a dat o apreciere incorectă solicitării condamnatului, normei materiale şi procesuale, probelor anexate, luând o soluţie incorectă privind respingerea cererii ca neîntemeiată. Cu toate că condamnatul Ruban Sava, se caracterizează pozitiv, a realizat programul individual de executare a pedepsei, respectă regimul de detenţie, situaţii de conflict nu crează.

Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs și de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Andrei Socol, solicitându-se casarea încheierii, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie admis demersul Penitenciarului nr.2 Lipcani, cu înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei penale aplicate condamnatului Ruban Sava, cu o pedeapsa mai blândă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunităţii, conform art.92 CP

În susținerea poziției a invocat, că la data de 04.09.2023 condamnatul Ruban Sava, s-a adresat la Comisia Penitenciarului nr.2 Lipcani cu cererea, prin care a solicitat depunerea demersului la instanţa de judecată din partea penitenciarului, privind aplicarea asupra lui art. 92 CP. La şedinţa Comisiei Penitenciarului nr.2 Lipcani din 15.09.2023 a fost admisă cererea condamnatului Ruban Sava. privind aplicarea art.92 CP şi s-a hotărât de a prezenta în judecătoria Edineţ sed. Briceni demersul privind examinarea posibilităţii aplicării prevederilor art. 92 CP RM asupra lui (proces-verbal nr.13 al şedinţei Comisiei din 15.09.2023; ordin Directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani nr.188 din 15.09.2023 “Despre punerea în executare a hotărîrilor Comisiei Penitenciarului”).

Notează, că Ruban Sava a fost condamnat pentru săvârşirea infracţiunii grave. Partea efectiv executată necesară pentru aplicarea art. 92 CP în cazul dat constituie 1/2 din pedeapsa penală, deci 4 ani. La data de 15.09.2023 condamnatul Ruban Sava a executat real 03 ani şi 07 luni 10 zile din pedeapsa penală. Aşadar, condamnatul Ruban Sava. a exccutat efectiv 5 ani 11 luni 11 zile din pedeapsa penală cu mecanizm compensatoriu si amnistia, considerând că partea necesară prevăzută de alin.(2) art.92 CP este executată. Partea rămas neexecutată la data 15.09.2023: este 2 ani 00 luni 21 zile. Comportarea condamnatului în timpul executării pedepsei a fost minuţios evaluată de către membrii Comisiei Penitenciarului nr.2 Lipcani, din toate punctele de vedere. Pe parcursul ispăşirii pedepsei nu a încălcat regimul de detenţie, sancţionat nu a fost pe parcursul ispăşirii pedepsei - stimulat de două ori. Pe parcursul executării pedepsei penale condamnatul Ruban Sava. activ a participat la munci neremunerate de amenajarea teritoriului penitenciarului şi îmbunătăţirea condiţiilor sanitar-igienice şi de trai. Ruban Sava a fost implicat la activităţile ocupaţionale si a realizat programele socio-educative şi psihocorectionale recomandate. Starea sănătăţii este satisfăcătoare, este apt de muncă. Nu se allă la evidenţă dispanserică. Respectă igiena personală şi cea colectivă. Nu a fost supus tratamentului forţat. Comisia Penitenciarului a ajuns la concluzia că condamnatul Ruban Sava se caracterizează satisfăcător.

Specifică, că membrii comisiei Penitenciarului, ştiind situaţia reală a condamnatului Ruban Sava, a ajuns la concluzie, că în cazul lui, scopul pedepsei penale sub formă de închisoare a fost atins pe deplin. Condamnatul sus nominalizat prin comportamentul său pozitiv, prin atitudinea conştiincioasă faţă de

obligaţiunile sale de condamnat, prin atârnarea responsabilă faţă de muncă şi activităţile educative, a demonstrat că a păşit pe calea corijării.

Consideră, că corectarea condamnatului Ruban Sava în continuare este posibilă în afară penitenciarului, iar deţinerea condamnatului în continuare în condiţiile închisorii poate duce la consecinţe contrare scopului urmărit, la complicarea procesului de resocializare şi ridicarea nivelului de influenţare a subculturii criminale asupra personalităţii lui.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*.

Referință asupra recursului a depus condamnatul Ruban Sava, care a invocat argumentele similare celor invocate în recurs, în favoarea aplicării în privința sa a prevederilor art.92 CP.

Verificând argumentele cererilor de recurs în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat.*

Colegiul penal consideră, că judecând demersul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani, cu privire la înlocuirea, în temeiul art.92 CP, în privința condamnatului Ruban Sava, a părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, judecătorul de instrucție a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările pe caz, cât și argumentele formulate în demers, corect ajungând la concluzia privind respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat.

Colegiul penal în baza materialelor prezentate spre soluționarea cererii de recurs constată, că din materialele cauzei urmează că, prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul central din 14.06.2019, Ruban Sava a fost condamnat în baza art.190 alin.(5) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 8 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate legată de gestionarea bunurilor materiale și bănești pe un termen de 3 ani.

De asemenea, Colegiul penal reține, că condamnatul Ruban Sava a sosit în Penitenciarul nr.2 Lipcani la data de 13.03.2020 din Penitenciarul nr.11 Bălți, pentru executarea pedepsei cu închisoare, stabilite prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul central din 14.06.2019, fiind condamnat în baza art.190 alin.(5) CP, care conform art.16 alin.(4) CP, se atribuie la categoria infracțiunilor grave. Ispășind pedeapsa cu închisoare în Penitenciarul nr.2 Lipcani, condamnatul Ruban

Sava la data de 04.09.2023 s-a adresat cu cererea la Comisia penitenciarului privind aplicarea art.92 CP (f.d.3), care a fost examinată la ședința din 15.09.2023. Ca rezultat, conform extrasului din procesul-verbal nr.13 s-a hotărât de a prezenta în Judecătoria Edineț sediul Briceni demersul privind înlocuirea părții neexecutate de pedeapsă închisorii cu o pedeapsă mai blândă, conform art.92 CP, temei fiind indicat: întrunește condițiile art.92 CP, programul individual a realizat, are un comportament pozitiv, hotărârea comisiei fiind aprobată prin ordinul nr.188 din 15.09.2023 (f.d.4). Ca rezultat, la data de 25.09.2023 în instanța de judecată a fost înregistrat demersul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani privind aplicarea art. 92 CP față de condamnatul Ruban Sava (f.d.1-2).

Conform Raportului de evaluare despre realizarea programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului, întocmit de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, Ruban Sava pe parcursul ispășirii pedepsei nu a comis abateri regimului de detenție; situații de conflict nu creează; a realizat activitățile planificate, și anume: programul cu privire la organizarea activităților cu condamnații noi sosiți; programul de pregătire către eliberarea condiționată înainte de termen; programul cu privire la încadrarea în câmpul muncii. Ca urmare, membrii Comisiei penitenciarului au ajuns la concluzia că, condamnatul a realizat programul individual de executare pedepsei; are un comportament pozitiv (f.d. 5). Conform certificatului cu privire la sancțiuni/stimulări condamnatul Ruban Sava nu dispune de sancțiuni disciplinare; pe parcursul anilor 2022-2023 a fost stimulat de 2 ori (f.d.6). Conform formularului de stabilire a factorilor criminogeni și protectivi în privința condamnatului Ruban Sava, administrația penitenciarului a invocat factori criminogeni - predispus la comportament infracțional cu scopul dobândirii ilicite a resurselor financiare; și factori protectivi – dispune de loc de trai; dispune de calificare profesională (instruire în P-2); coeziune familiară; manifestă interes față de activitățile obligatorii stabilite conform planului individual (f.d.7).

Deci, condamnatul Ruban Sava la situația din 15.09.2023, data ședinței Comisiei penitenciarului, a executat real din pedeapsa închisorii – 3 ani 7 luni 10 zile, începutul termenul fiind 05.02.2020, sfârșitul termenului – 04.02.2028.

Totodată, Colegiul penal menționează, că deși în cazul lui Ruban Sava este împlinit termenul legal care acordă dreptul la aplicarea prevederilor art.92 CP, judecătorul de instrucție corect a conchis, că condamnatul nu întrunește condițiile necesare pentru a-i fi înlocuită partea neexecutată din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă – concluzie pe care Colegiul penal o susține.

Colegiul penal suplimentar reiterează, prevederile art.92 alin.(1) CP, potrivit cărora, în privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvârşirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave şi grave, instanţa de judecată, ţinând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunţa o

încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, de la pedeapsa complementară, alin.(2) stipulând, că înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puţin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune uşoară sau mai puţin gravă şi jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune gravă.

Din prevederile normei citate supra reiese, că pentru a beneficia de înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în sarcina condamnatului urmează să fie reținute o serie de condiții, întrunirea cărora trebuie să fie concomitentă:

1. să fie condamnat pentru săvârșirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave şi grave;

2. să execute efectiv o anumită parte din termenul de pedeapsă stabilită prin actul judecătoresc – 1/3 pentru infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, sau 1/2 pentru infracțiune gravă;

3. condamnatul, prin comportarea în timpul executării pedepsei, să dea dovadă că corectarea lui este posibilă fără executarea deplină a pedepsei sub formă de închisoare.

Raportând circumstanțele cazului la prevederile menționate, Colegiul constată neîntrunirea de către condamnatul Ruban Sava la momentul soluționării demersului a celei de-a III-a condiție ce rezultă din textul art.92 alin.(1) CP. Or, deși Ruban Sava a executat partea necesară din termenul pedepsei, stabilită prin actul de condamnare, totuși înlocuirea părții neexecutate din pedeapsa cu închisoare stabilită acestuia, cu una mai blândă, a fost prematură la momentul soluționării demersului.

Colegiul penal, la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că în speță, nu va fi atins scopul pedepsei penale în cazul înlocuirii pedepsei închisorii cu una mai blândă în privința lui Ruban Sava, or, termenul real executat (3 ani 7 luni 10 zile), în raport cu termenul executat efectiv (5 ani 11 luni 11 zile), este insuficient pentru ca pedeapsa penală să-și atingă scopul.

Având în vedere cele menționate, Colegiul penal similar instanței constată că, în pofida împlinirii termenului legal care acordă dreptul la aplicarea prevederilor art.92 CP, condamnatul Ruban Sava nu întrunește condițiile necesare pentru a-i fi înlocuită partea neexecutată din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă.

Astfel, Colegiul penal consideră că, pedeapsa pe care o execută condamnatul, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea lui Ruban Sava, cât şi a altor persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire şi de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului

urmărit. Totodată, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea şi nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului şi nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Colegiul penal menționează că, înlocuirea părții neexecutate din pedeapsa închisorii cu una mai blândă este un drept şi o rezervă în atitudine a instanței dar nu o obligație, și aceasta se aplică în situația în care instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei.

Deci, Colegiul penal ajunge la concluzia, că la moment invocările recurenșilor nu sunt relevante şi convingătoare, iar condamnatul Ruban Sava nu poate beneficia de înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art.92 CP.

Circumstanțele în cauză denotă că, în cazul dat înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă este prematură şi contrară scopului pedepsei penale, la moment nefiind posibilă reintegrarea condamnatului în societate, deoarece acest lucru nu va contribui la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni.

Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită și raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, Colegiul penal conchide că, pentru moment condamnatul Ruban Sava nu întrunește condițiile pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsa cu o pedeapsă mai blândă și consideră că, corijarea acestuia și atingerea scopului pedepsei penale, prevăzute la art.61 CP, pot fi obținute numai în condițiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite.

Subsidiar Colegiul penal reiterează, că art.92 CP nu este o normă imperativă. Reieșind din prevederile respectivului articol instanța poate, dar nu este obligată, de a înlocui partea neexecutată din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, elementul esențial fiind convingerea că prin înlocuirea pedepsei va putea fi atins scopul pedepsei penale incorporate de legislator în textul art.61 CP.

Deci, Colegiul consideră, că prima instanță justificat a concluzionat despre faptul, că la momentul soluționării demersului a fost prematură înlocuirea părții neexecutate din pedeapsa cu închisoare stabilită lui Ruban Sava, cu una mai blândă.

Luând în considerație cele expuse supra, Colegiul penal ajunge la concluzia că, instanța de fond just a statuat, ca demersul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani privind posibilitatea înlocuirii părții neexecutate a pedepsei cu închisoare cu una mai blândă condamnatului Ruban Sava, în temeiul art.92 CP, urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că solicitările invocate de recurenți sunt neîntemeiate, careva temei de casare a

încheierii nu s-a stabilit, fiind condiționată respingerea cererilor de recurs, ca nefondate, cu menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursurile declarate de către avocatul Andrei Lavric în interesele condamnatului Sava Ruban, și de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Andrei Socol, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 03.05.2024, prin care a fost respins ca neîntemeiat demersul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani, cu privire la înlocuirea în privința lui Sava Ruban a părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art.92 CP, se resping ca nefondate, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.